

KOLIKO NAS KOŠTA JAVNA SIGURNOST?

*– analiza budžetskih stavki za ministarstva unutrašnjih poslova i
policijske agencije u BiH za 2011. i 2015. godinu –*

Sarajevo, maj 2016.

U Bosni i Hercegovini postoji 16 policijskih agencija organiziranih na različitim nivoima vlasti, te još 5 institucija blisko povezanih s policijskom djelatnošću. Takav složen policijski sistem odraz je njenog ustavnog i društveno političkog uređenja.

Ponuđena analiza ima za cilj pokazati koliko se budžetskih sredstava izdvaja za finansiranje policijskih struktura u Bosni i Hercegovini. Analizom je obuhvaćeno deset kantonalnih i dva entitetska ministarstva unutrašnjih poslova, Policija Brčko Distrikta, Ministarstvo sigurnosti BiH i njegovih sedam upravnih organizacija.¹ U pogledu vremena istraživanja, analizirana je budžetska potrošnja u toku 2011. i 2015. godine. Vremenski razmak od četiri kalendarske godine pruža osnovu za utvrđivanje trendova i kretanja potrošnje bitnim za funkcioniranje prethodno navedenih institucija. Primarni izvori podataka korištenih u analizi predstavljaju revizorski izvještaji za 2011. i budžeti različitih nivoa vlasti za 2015. godinu.

U nastavku su predstavljene informacije o: zbirnim budžetima različitih nivoa vlasti; zbirnim budžetskim izdvajanjima za unutrašnje poslove i policijske aktivnosti, te najvećim i najmanjim pojedinačnim finansijskim izdvajanjima u te svrhe (kantonalni nivo vlasti); procentualno najvećim i najmanjim izdvajanjima za unutrašnje poslove od ukupnih pojedinačnih budžeta (kantonalni nivo vlasti) i najvećem i najmanjem broju uposlenika u policijskim agencijama.

Kantonalni nivo vlasti

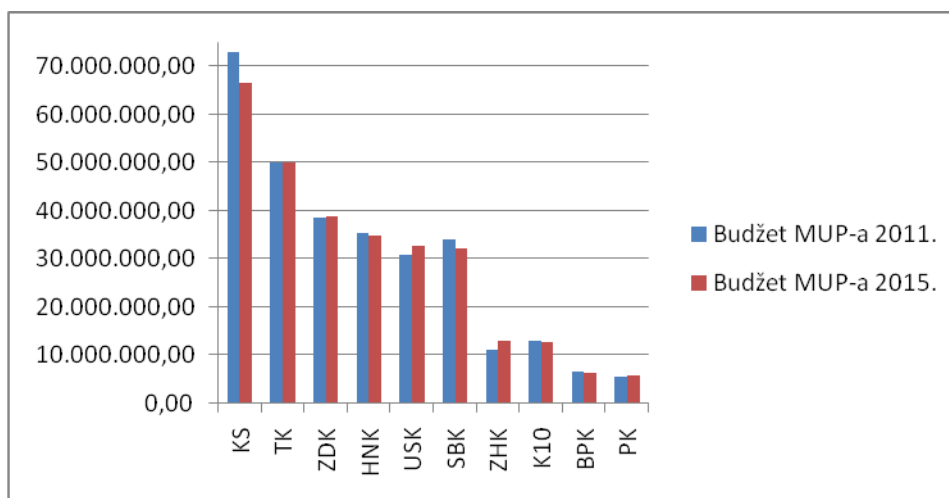
Tokom **2011.** godine, budžetska sredstva svih kantona su iznosila 2 105 797 656 KM.² Od tih sredstava, ukupno se izdvojilo 297 309 789 KM za kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova – procentualno to iznosi 14,12 %. Najveći budžet za resorno ministarstvo je imao Sarajevski kanton u iznosu od 72 985 400 KM. Kao najmnogoljudniji, Tuzlanski kanton je izdvojio 49 873 497 KM za unutrašnje poslove. Najmanji budžet za ministarstvo unutrašnjih poslova je imao Posavski kanton u iznosu od 5 584 900 KM. Procentualno gledajući, najveća izdvajanja za unutrašnje poslove od ukupnog kantonalnog budžeta imaju Srednjobosanski kanton (21,75 %), Kanton 10 (19,61 %) i Hercegovačko-neretvanski kanton (19,04 %).³

¹ Tu spadaju Granična policija, Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA), Služba za poslove sa strancima, Direkcija za koordinaciju policijskih tijela, Agencija za forenzična ispitivanja i vještačenja, Agencija za školovanje i stručno usavršavanje kadrova i Agencija za policijsku podršku. U narativnom izvještaju će biti fokus na Ministarstvu sigurnosti BiH i agencijama koje imaju policijske ovlasti (Granična policija, Državna agencija za istrage i zaštitu i Direkcija za koordinaciju policijskih tijela).

² Najveći budžet je imao Sarajevski kanton u iznosu od 716 500 000 KM. Slijedi ga Tuzlanski kanton sa budžetom od 370 362 369 KM, te Zeničko-dobojski kanton sa 265 500 800 KM.

³ Najmanji procenat izdvajanja za ministarstvo unutrašnjih poslova ima KS (10,18 %). Međutim, treba uzeti u obzir da isti kanton ima i najveći budžet.

Najviše zaposlenih u ministarstvu unutrašnjih poslova ima Sarajevski kanton sa 1 919 službenika (u izvještaju se navodi zbirni podatak koji uključuje policijske i državne službenike te namještenike). Tuzlanski kanton ima četiri službenika manje (1 915), a najmanje ih ima Posavski kanton (205). U **2015.** godini, zbirni budžet kantonalnih vlasti je iznosio 2 164 325 007,33 KM (za 2,78 % veći u odnosu na 2011. godinu).⁴ Porast zbirnog budžeta nije pratio rast zbirnih finansijskih izdvajanja za ministarstva unutrašnjih poslova za koje se izdvojilo 292 093 290 KM (ta ukupna izdvajanja su za 1,75 % manja u odnosu na 2011. godinu). Sarajevski kanton i dalje izdvaja najviše sredstava za unutrašnje poslove u iznosu od 66 436 400 KM, a što je za skoro 9 % manje u odnosu na 2011. Budžet resornog ministarstva Tuzlanskog kantona je zanemarljivo veći za 0,37 % u poređenju sa 2011. godinom i iznosi 50 059 600,57 KM. Posavski kanton ima najmanji budžet za unutrašnje poslove u 2015. godini sa iznosom od 5 800 440 KM (taj iznos je za 3,86 % veći nego za 2011. godinu).⁵ Procentualno najveća izdvajanja za unutrašnje poslove od ukupnog budžeta su zadržali Srednjobosanski (18,61 %), Hercegovačko-neretvanski (17,92 %) i Kanton 10 (17,54 %), dok značajna izdvajanja ima i Zapadnohercegovački kanton (16,91 %).

Ilustracija 1 - Budžeti kantonalnih ministarstava unutrašnjih poslova za 2011. i 2015. godinu

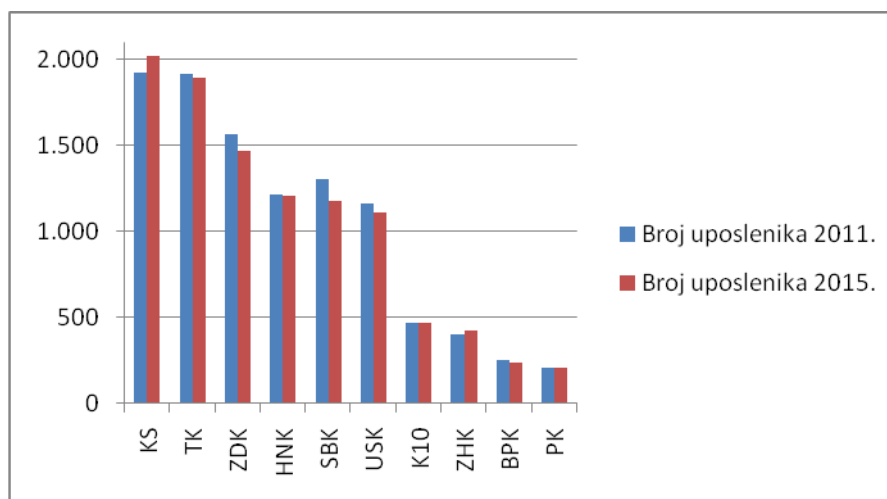
U pogledu broja zaposlenih primjetan je blagi pad kod većine kantona u poređenju sa 2011. godinom.⁶ Najviše uposlenika u resornom ministarstvu ima Sarajevski kanton (2 018), slijedi

⁴ Procentualno, osam kantona je zabilježilo rast budžeta, dok su za preostala dva bili u padu u odnosu na 2011. godinu. Najveći porast je imao Unsko-sanski kanton za skoro 21 %, dok je Bosansko-podrinjski kanton zabilježio pad budžeta za gotovo 16 %. Sarajevski kanton je imao najveći budžet od 676 300 000 KM (za 5,61 % manji u odnosu na 2011. godinu). Budžet Tuzlanskog kantona je iznosio 379 911 323,33 KM (2,58 % veći nego u 2011), dok je Zeničko-dobojski kanton raspolagao sa sredstvima u iznosu od 278 363 656 KM (4,84 % veći).

⁵ Procentualno posmatrano, najveći porast budžeta za ministarstvo unutrašnjih poslova u odnosu na 2011. godinu zabilježio je Zapadnohercegovački kanton za 15,37 %.

⁶ Osam kantona je zabilježilo pad u broju zaposlenih. Najveći pad, od skoro 10 %, zabilježio je Srednjobosanski kanton (2011. – 1303/2015. – 1173). Jedino su Sarajevski i Zapadnohercegovački kanton zabilježili procentualni porast u broju zaposlenika (5,16 % i 4,74 %).

ga Tuzlanski kanton sa 1 893 uposlenika (što je za 1,15 % manje u odnosu na 2011. godinu), dok najmanje zaposlenih ima Posavski kanton (204).

Ilustracija 2 - Broj uposlenika u kantonalnim ministarstvima unutrašnjih poslova za 2011. i 2015. godinu

Entitetski nivo vlasti

Federacija BiH je imala u **2011.** godini budžet u iznosu od 1 699 318 442 KM. Od tog iznosa 2,48 % je predviđeno za aktivnosti federalnog ministarstva unutrašnjih poslova ili, izraženo u novčanim sredstvima, 42 183 286 KM. Broj uposlenika ministarstva je iznosio 927. U **2015.** godini budžet FBiH je bio 2 348 412 392 KM, odnosno za 38,2 % veći u poređenju sa 2011. Budžet ministarstva je iznosio 40 252 344 KM ili, procentualno iskazano, 4,58 % manji u odnosu na 2011. godinu. Uprkos smanjenju budžeta, broj uposlenika je nešto veći i iznosi 979, odnosno za 5,61 % je veći nego u 2011. **Integralno gledajući**, u Federaciji BiH se izdvojilo 339 493 075 KM (kantoni i Federacija BiH) za potrebe unutrašnjih poslova u 2011. godini, dok je broj uposlenika iznosio 11 319. U 2015. godini ta sredstva su bila nešto manja i iznosila su 332 345 634 KM, a isti trend je uočljiv i kod broja uposlenika kojih je bilo ukupno 11 175.

Republika Srpska⁷ je imala budžet u iznosu od 1 825 000 000 KM u **2011.** godini. Za entitetsko ministarstvo unutrašnjih poslova je izdvojeno 8,25 % od ukupnog budžeta, odnosno 150 550 649 KM. Broj zaposlenih je iznosio 6 858. U **2015.** godini je primjetan porast ukupnog budžeta, kao i finansijskih izdvajanja za potrebe unutrašnjih poslova. Ukupni budžet je iznosio 2 033 000 000 KM, dok su entitetskom ministarstvu pripala sredstva u iznosu od 165 852 000 KM. U istoj godini je primjetan i neznatan pad broja uposlenika u odnosu na 2011., tako da je taj broj iznosio 6 820.

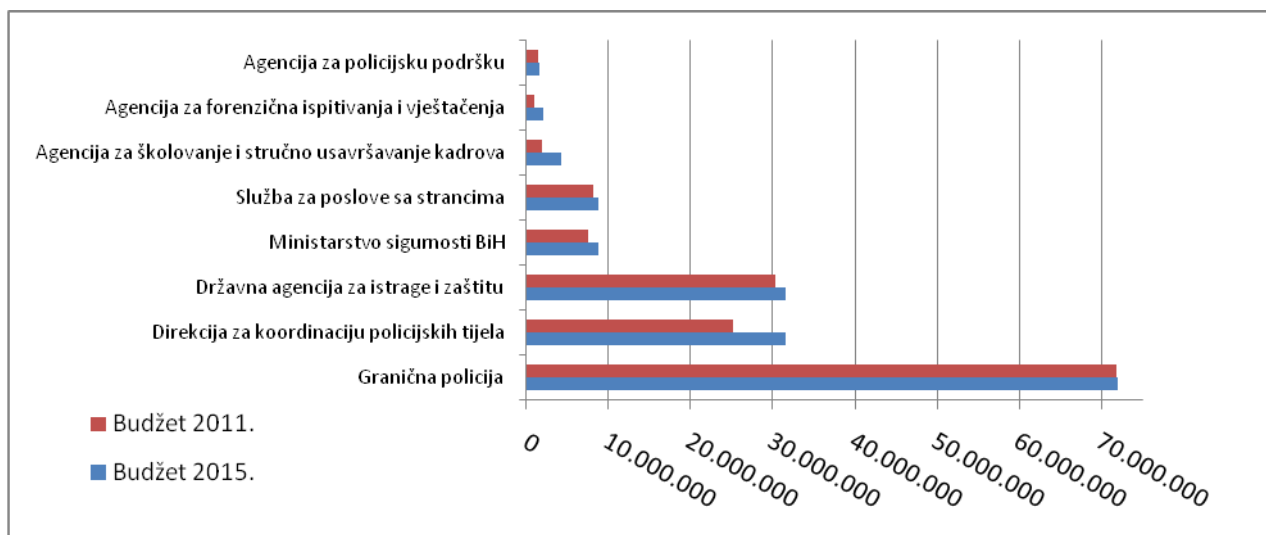
⁷ U Republici Srpskoj u budžetskim izdvajanjima za MUP su uključena i sredstva za civilnu zaštitu, odnosno Republičku upravu civilne zaštite.

Brčko distrikt BiH

Ukupni budžet Brčko distrikta BiH za **2011.** godinu je iznosio 202 396 520 KM, dok je za potrebe policijske agencije izdvojeno 10 661 302 KM. U okviru Policije Brčko Distrikta bilo je zaposleno ukupno 306 osoba. U **2015.** godini primjetan je porast budžeta (229 289 664,93 KM), finansijskih izdvajanja za policijske svrhe (11 590 355,99 KM) i broja uposlenika (320).

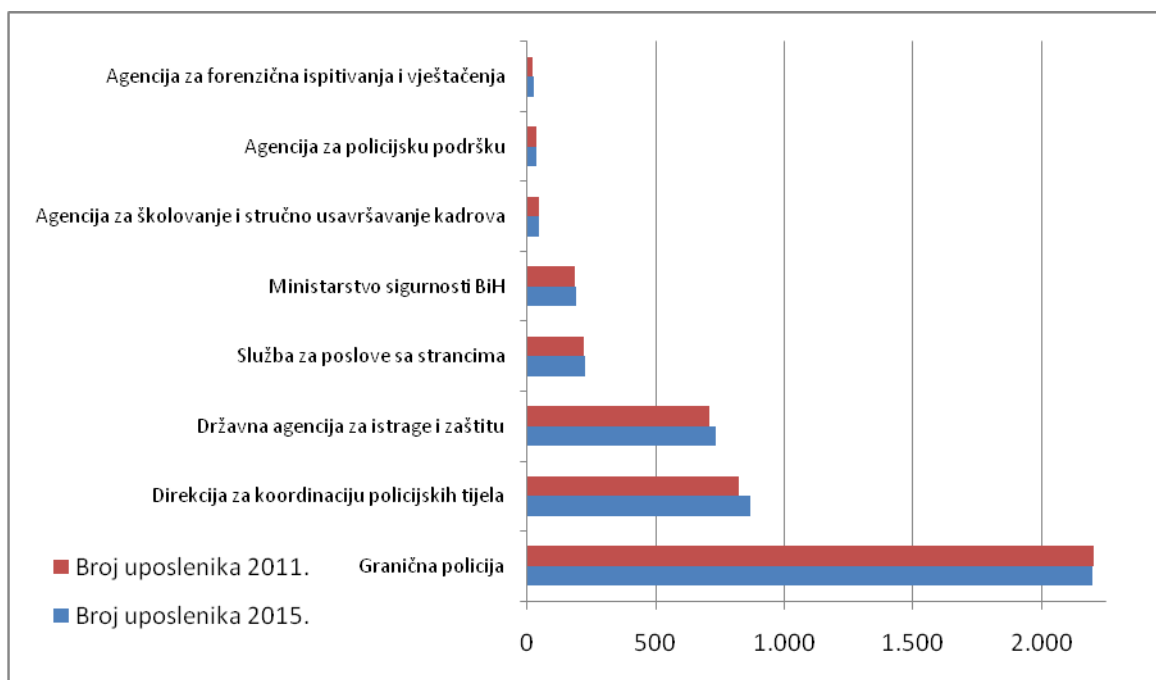
Državni nivo vlasti

Budžet Bosne i Hercegovine iznosio je 1 245 115 495 KM u **2011.** godini. Od ukupnog budžeta izdvojeno je 11,81 %, odnosno 147 062 755 KM za potrebe Ministarstva sigurnosti BiH i njegove upravne organizacije. Budžet Ministarstva sigurnosti BiH iznosio je 7 565 791 KM, dok je najviše finansijskih sredstava izdvojeno za Graničnu policiju u iznosi od 71 791 324 KM. Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA) raspolagala je sredstvima od 30 298 000 KM, a na račun Direkcije za koordinaciju policijskih tijela alocirano je ukupno 25 200 000 KM. U Ministarstvu sigurnosti BiH i njegovim upravnim organizacijama bilo je ukupno zaposleno 4 255 osoba. Ministarstvo sigurnosti BiH je imalo ukupno 188 zaposlenih. Granična policija je najmnogoljudnija institucija među upravnim organizacijama sa 2 202 zaposlenika. Slijedi je Direkcija za koordinaciju policijskih tijela sa 825 uposlenika, dok je SIPA raspolagala ljudstvom od 711 osoba.

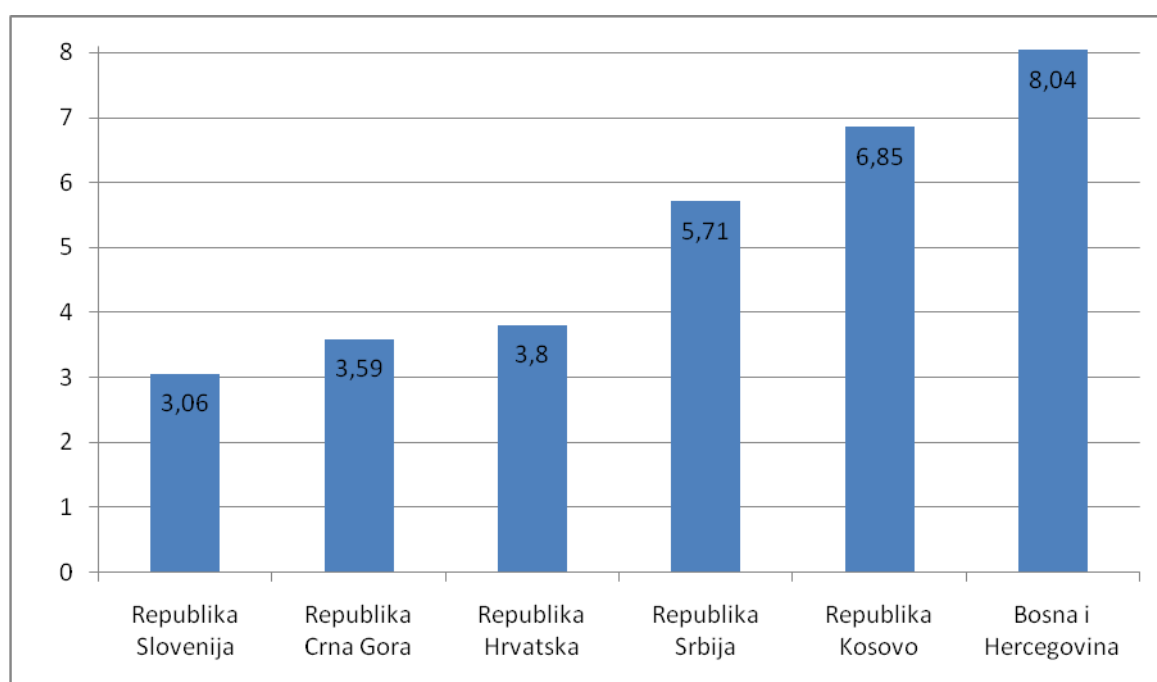
Ilustracija 3 - Budžeti Ministarstva sigurnosti BiH i njegovih upravnih organizacija za 2011. i 2015. godinu

Budžet Bosne i Hercegovine za **2015.** godinu iznosi 1 563 580 625 KM, odnosno za 25,58 % je veći u odnosu na 2011. Za Ministarstvo sigurnosti BiH i njegove upravne organizacije je izdvojeno 160 284 000 KM, tj. 10,25 % od ukupnog budžeta. Ta sredstva su za gotovo 9 % veća u odnosu na ona iz 2011. godine. Budžet Ministarstva sigurnosti BiH je veći za 15,8 % u odnosu na 2011. godinu i iznosi 8 761 000 KM. Granična policija je i dalje ostala najplaćenija institucija sa budžetom od 72 031 000 KM. Budžeti SIPA-e i Direkcije za koordinaciju policijskih tijela su se skoro izjednačili. SIPA je raspolagala sa 31 489 000 KM, dok je nešto veći budžet imala Direkcija za koordinaciju policijskih tijela u iznosu od 31 498 000 KM. Ukupan broj uposlenika je neznatno povećan u 2015. godini i iznosi 4 330. U Ministarstvu sigurnosti BiH je bilo uposleno ukupno 192 osobe. Broj uposlenika Granične policije je za 0,18 % manji u odnosu na 2011. godinu i iznosi 2 198. Direkcija za koordinaciju policijskih tijela je raspolagala sa 868 uposlenika (5,21 % više u odnosu na 2011. godinu), dok je i u SIPA-i zabilježen blagi porast ljudstva. Potonja je raspolagala sa 734 zaposlena što je za 3,23 % više u odnosu na 2011. godinu.

Ilustracija 4 - Broj uposlenika Ministarstva sigurnosti BiH i njegovih upravnih organizacija za 2011. i 2015. godinu

Za 2015. godinu, ukupan iznos budžeta svih nivoa vlasti iznosio je **8,3 milijarde KM**, što je za **17,82 %** više u odnosu na 2011. godinu. Izdvajanja za policijske agencije, u kojima ima približno 23 hiljade uposlenih, su također povećana za 3,44 % i iznose **670 miliona KM**, odnosno 8,04 % budžetskih izdvajanja. Primjera radi, Republika Slovenija izdvaja 3,06 % od ukupnog budžeta za Ministarstvo unutrašnjih poslova, Republika Crna Gora 3,59 %, Republika Hrvatska 3,80 %, Republika Srbija 5,71 % i Republika Kosovo 6,85 %.⁸ Prema tim podacima, BiH je država u okruženju koja procentualno izdvaja najviše finansijskih sredstava za policijske agencije.

Ilustracija 5 – Procentualna izdvajanja za policijske agencije u regiji za 2015. godinu

⁸ Budžet Republike Slovenije za 2015. godinu iznosio je 9 947 105 165 EUR. Za unutrašnje poslove izdvojeno je ukupno 304 512 186 EUR. Republika Crna Gora je za istu godinu imala budžet u iznosu od 1 963 260 900,49 EUR, dok se za Ministarstvo unutrašnjih poslova izdvojilo 70 623 708,57 EUR. Budžet Republike Hrvatske iznosio je 115 715 426 171 HRK, dok je za Ministarstvo unutrašnjih poslova izdvojeno 4 402 298 000 HRK. Republika Srbija je raspolagala ukupnim sredstvima u iznosu od 1 115 731 682 000 RSD u 2015. godini, a za finansiranje resornog ministarstva izdvojeno je 63 777 145 000 RSD. Budžet Republike Kosovo je iznosio 1 634 886 850 EUR u 2015. godini. Za potrebe unutrašnjih poslova izdvojeno je 112 055 881 EUR.

Prilog

1. NIVO VLASTI	2011. GODINA				2015. GODINA				INDEKS			PROMJENA 2011. - 2015.		
	2. UKUPNI BUDŽET	3. BUDŽET MUP-a/ INSTITUCIJE	4. % UKUPNOG BUDŽETA	5. BROJ UPOSLENIH	6. UKUPNI BUDŽET 2015.	7. BUDŽET MUP-a /INSTITUCIJE	8. % UKUPNOG BUDŽETA	9. BROJ UPOSLENIH	6./2.	7./3.	9./5.	6.-2.	7.-3.	9.-5.
I KANTONI														
UNSKO-SANSKI KANTON	196.963.130,00	30.781.167,00	15,63	1.157	238.292.096,00	32.576.346,00	13,67	1.111	120,98	105,83	96,02	41.328.966,00	1.795.179,00	-46
POSAVSKI KANTON	31.329.500,00	5.584.900,00	17,83	205	37.584.540,00	5.800.440,00	15,43	204	119,97	103,86	99,51	6.255.040,00	215.540,00	-1
TUZLANSKI KANTON	370.362.369,00	49.873.497,00	13,47	1.915	379.911.323,33	50.059.600,57	13,18	1.893	102,58	100,37	98,85	9.548.954,33	186.103,57	-22
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON	265.500.800,00	38.403.774,00	14,46	1.560	278.363.656,00	38.746.413,00	13,92	1.469	104,84	100,89	94,17	12.862.856,00	342.639,00	-91
BOSANSKO-PODRINJSKI KANTON	48.090.901,00	6.418.160,00	13,35	251	40.687.942,00	6.376.120,00	15,67	236	84,61	99,34	94,02	-7.402.959,00	-42.040,00	-15
SREDNJOBOSANSKI KANTON	155.917.800,00	33.921.400,00	21,76	1.303	171.974.847,00	32.006.900,00	18,61	1.173	110,30	94,36	90,02	16.057.047,00	-1.914.500,00	-130
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON	185.915.800,00	35.405.570,00	19,04	1.215	193.608.559,47	34.685.569,76	17,92	1.207	104,14	97,97	99,34	7.692.759,47	-720.000,24	-8
ZAPADNO-HERCEGOVAČKI KANTON	69.938.300,00	11.135.000,00	15,92	401	75.988.682,00	12.847.000,00	16,91	420	108,65	115,37	104,74	6.050.382,00	1.712.000,00	19
KANTON SARAJEVO	716.500.000,00	72.985.400,00	10,19	1.919	676.300.000,00	66.436.400,00	9,82	2.018	94,39	91,03	105,16	-40.200.000,00	-6.549.000,00	99
KANTON 10	65.279.056,00	12.800.921,00	19,61	466	71.613.362,00	12.558.501,00	17,54	465	109,70	98,11	99,79	6.334.306,00	-242.420,00	-1
UKUPNO I	2.105.797.656,00	297.309.789,00	14,12	10.392	2.164.325.007,33	292.093.290,33	13,50	10.196	102,78	98,25	98,11	58.527.351,33	-5.216.498,67	-196
II ENTITETI I DISTRIKT														
FEDERACIJA BIH	1.699.318.442,00	42.183.286,00	2,48	927	2.348.412.392,00	40.252.344,00	1,71	979	138,20	95,42	105,61	649.093.950,00	-1.930.942,00	52
REPUBLIKA SRPSKA	1.825.000.000,00	150.550.649,00	8,25	6.858	2.033.000.000,00	165.852.000,00	8,16	6.820	111,40	110,16	99,45	208.000.000,00	15.301.351,00	-38
BRČKO DISTRIKT	202.396.520,00	10.661.302,00	5,27	306	229.289.664,93	11.590.355,99	5,05	320	113,29	108,71	104,58	26.893.144,93	929.053,99	14
UKUPNO II	3.726.714.962,00	203.395.237,00	5,46	8.091	4.610.702.056,93	217.694.699,99	4,72	8.119	123,72	107,03	100,35	883.987.094,93	14.299.462,99	28
III BOSNA I HERCEGOVINA	1.245.115.495,00				1.563.580.625,00				125,58			318.465.130,00		
MINISTARSTVO SIGURNOSTI BIH		7.565.791,00	0,61	188		8.761.000,00	0,56	192		115,80	102,13		1.195.209,00	4
GRANIČNA POLICIJA BIH		71.791.324,00	5,77	2.202		72.031.000,00	4,61	2.198		100,33	99,82		239.676,00	-4
DRŽAVNA AGENCIJA ZA ISTRAGE I ZAŠTITU (SIPA)		30.298.000,00	2,43	711		31.489.000,00	2,01	734		103,93	103,23		1.191.000,00	23
SLUŽBA ZA POSLOVE SA STRANCIMA		8.057.018,00	0,65	222		8.744.000,00	0,56	226		108,53	101,80		686.982,00	4
DIREKCIJA ZA KOORDINACIJU POLICIJSKIH TIJELA BIH		25.200.000,00	2,02	825		31.498.000,00	2,01	868		124,99	105,21		6.298.000,00	43
AGENCIJA ZA FORENZIČKA ISPITIVANJA I VIJEŠTAČENJA BIH		896.780,00	0,07	23		2.031.000,00	0,13	27		226,48	117,39		1.134.220,00	4
AGENCIJA ZA ŠKOLOVANJE I STRUČNO USAVRŠAVANJE KADROVA BIH		1.879.938,00	0,15	45		4.214.000,00	0,27	47		224,16	104,44		2.334.062,00	2
AGENCIJA ZA POLICIJSKU PODRŠKU BIH		1.373.924,00	0,11	39		1.516.000,00	0,10	38		110,34	97,44		142.076,00	-1
UKUPNO III		147.062.755,00	11,81	4.255		160.284.000,00	10,25	4330		108,99	101,76		13.221.245,00	75
UKUPNO I + II +III	7.077.628.113,00	647.767.781,00	9,15	22.738	8.338.607.689,26	670.071.990,32	8,04	22.645	117,82	103,44	87,80	1.260.979.576,26	22.304.209,32	1,12

*Centar za sigurnosne studije
Centre for Security Studies*

*Branilaca Sarajeva 13/I, 71 000
Sarajevo*

Tel: +387 33 262 455 / 262 456

Fax: +387 33 223 250

e-mail: info@css.ba

www.css.ba